

OPREDELI POMEN IGRE ZA OTROKOV RAZVOJ! »Igra je življenje!« Je nujno potrebna za duševni in telesni razvoj. Igra je spontana dejavnost. Otrok jo izvaja zaradi zadovoljstva. Predšolski otrok je usmerjen v čustveni in socialni razvoj, zato ga z igro lahko spodbujamo ali zaviramo. Igra razvija: domišljajske sposobnosti, socialne s., miselni in čustveni razvoj. Značilnosti igre: število igrač (prva 3 leta) narašča, potem pa s starostjo upada, s starostjo upada čas igre in pa spontanost pri igri. **RAZLOŽI DILEME O TEM, KOLIKO NAJ ODRASLI POSEGA V OTR. IGRO?** Pretirano vmešavanje: igra lahko izgubi namen, pride do zaviranja spontanosti, ustvarjalnosti in izvirnosti, v igro otrok ne vnaša več resničnih občutij. Ignoriranje: ker je otrokova igra lahko nevarna, z vzgojnega vidika neprimerna. Odrasel naj poseže v igro: če se otrok dolgočasi, če je igra nevarna, če je vzgojno neprimerna, če je daljše obdobje enaka. **OPIŠI VRSTE IGER Z RAZVOJNEGA VIDIKA- PRIMERI!** Funkcijska igra: vključuje otipanje, prijemanje metanje, tek,... (0-2 leti). Primer: otrok stvari prijema! Domišljajska igra: vključuje razl. dejavnosti vključno z igro otrok (od 2 leti naprej). Primer: igra vlog! Dojemalna igra: poslušanje, opazovanje, branje,... Ustvarjalna igra: pisanje, risanje, oblikovanje, gradnja,... **OPREDELI FUNKC. IGRO- PRIMER!** Otrok se igra z različnimi predmeti, spoznava različnost in podobnost, ugotavlja istovetnost in stalnost. **OPREDELI IGRO VLOG!** Otrok se vživi v vlogo odraslega (poštar, frizer,...). **OPREDELI SIMBOLNO IGRO+ PRIMER!** Otrok si predstavlja neko dejanje, predmet, osebo,.. avtosimbolna igra: simbolno aktivnost usmeri nase (primer: jaz sem Pika Nogavička). Prva simbolna igra se pojavi pri 1. letu, gre za neposredno imitacijo (otrok takoj obnovi kar vidi! Primer: otrok ponavlja besede za mamo, ko gledata slikanico). Naslednja oblika se pojavi pri 2,5 letu. -gre za odloženo imitacijo (otrok dejanje ponovi po dogodku. Primer: otrok je bil z mamo pri frizerju. Doma je punčki »navil« lase). kriterij po katerih prepoznavamo simbolno igro: do živih predmetov se obnaša, kot do neživih, izvaja opravila brez materiala (pije iz kozarca), izvaja dejavnosti, ki jih običajno dela kdo drug (pere, kuha), predmet nadomesti z drugim predmetom (češe se s kocko). **OPREDELI IGRE S PRAVILI S POUČENJEM NA DIDAKTIČNIH IGRAH. POŠČI IGRE GLEDE NA NALOGO!** Igre s pravili delimo na: gibalne igre, didaktične igre. Glede na nalogo jih pa delimo na: senzomotorične (se gibaš, zraven sodeluješ s čutili), igre za pozornost in hitro reagiranje (dan- noč), igre za namerno zapornitev in obnavljanje otrokovih spoznanj (spomin), uganke. Organizacija did. iger: otroke motiviramo za dejavnost, posredujemo material za igro in povemo pravila, preverimo, če so pravila razumeli, preverimo rešitev igre. **OPREDELI IGRE Z VIDIKA DRUŽENJA**: do 2 leta (individualna igra), 2-3 let: vzporedna igra (igra se vsak zase, pobudo najdejo pri sosedu), po 3 letih: igra po skupinah (igrajo se 2 ali 3, -čas sodelovanja je kratek), 5 let: igra po skupinah (do 5 otrok v skupini, prijatelje zberejo sami), starejši predšolski otroci: skupinska igra (ko je otrok: dovolj govorno razvit, da se pogovori o igri, čustveno in socialno zrel, pozoren na lastno vlogo in sledi akcijam). **POJASNI KAKO JE V SLOVENIJI POSKRBLJENO ZA VARNOST IGRAČ!** V Sloveniji znak CE (pomeni: proizvedena v skladu z zahtevami o varnosti) še ni obvezen za prodajo. Igrača mora imeti etiketo na kateri je označen: naziv artikla, proizvajalec, poreklo izdelka, uvoznik, navodila za uporabo in vzdrževanje. Nekatere igrače v Slo. nosijo znak »dobra igrača«. V okviru zdravstveno higienske ustreznosti se preverja tudi varnost. **OPREDELI KRITERIJE ZA VARNO IGRAČO!** Varne igrače imajo: gladke in nepoškodovane površine, barve niso razpokane in se ne luščijo, če so napolnjene z vodo, ne smejo puščati, ne smejo imeti ostrih robov in koničastih delov, na leseni igrači ne sme biti trsk, material mora biti čist, gladek, plišaste igrače naj imajo kratke dlake. Igrače, ki niso primerne za otroke stare manj, kot 3 leta, morajo imeti znak! **OPREDELI VZGOJNA NAČELA IN JIH RAZLOŽI!** 1. načelo demokratičnosti pluralizem: država mora zagotoviti vključitev otrok v program predš. vzgoje v javnih vrtcih. Starši pa imajo pravico program izbrati. 2. načelo avtonomnosti, strokovnosti in odgovornosti: pogoj za avtonomnost je strokovna usposobljenost. Odgovornost pa pomeni

strokovnost in etičnost pri delu. 3. načelo enakih možnosti, upoštevanja različnosti med otroki in priznanje pravice do izbire drugačnosti: otrokom je treba zagotoviti možnost za optimalen razvoj, upoštevati značilnosti starostnega obdobja, individualne razlike, ki so povezane z otrokovim družinskim okoljem. 4. načelo ohranjanja ravnotežja med vidiki otrokovega telesnega in duševnega razvoja: javni vrtec z različnimi dejavnostmi prispeva k otrokovemu telesnemu in duševnemu razvoju. 5. načelo sodelovanja z okoljem: vrtec upošteva značilnosti okolja, pri tem pa svojo pobudo dopolnjuje s sodelovanjem posameznih institucij iz tega okolja. 6. načelo razvojno- procesnega pristopa: cilj učenja je v predšolski dobi proces učenja. Potrebno je spodbujanje otrokovih strategij. 7. načelo horizontalne in vertikalne povezanosti: tu gre za povezanost različnih dejavnosti in vidikov otrokovega razvoja (družina- vrtec, vrtec- šola...). **RAZLOŽI DIDAKTIČNA NAČELA!** 1. načelo individualizacije in socializacije: vzgojitelj naj pri svojem delu upošteva individualne razlike, posebnosti posameznika in upošteva potrebe skupine. Da lahko upošteva to načelo individualizacije, mora otroke dobro poznati. K socializaciji otroka pa prispeva življenje med vrstniki (otrok se uči od drugih, sodeluje, se navaja pomagati,...). 2. načelo aktivnosti: to načelo zahteva miselno aktivnost otroka, z vsestransko lastno aktivnostjo se otrok razvija. Pomembno je, da vzgojitelj otroku omogoči čim več raznovrstnih aktivnosti, upoštevati pa mora otrokov interes. 3. načelo trajnosti pridobljenega znanja: bistveno je, da otrok pridobljeno znanje utrdi in ponovi. 4. načelo povezanosti teorije in prakse: potrebno jim je pokazati, kako pridobljeno znanje uporabiti v vsakdanjem življenju. Potrebna je tako teorija, kot praksa- pomembna pa je povezanost med njima. 5. načelo pozitivne usmerjenosti: Zahteva, da pri vzgoji izhajamo iz pozitivnih lastnosti učenca, oz. iz njegovih možnih točk. Načelo temelji na spoštovanju človekovih pravic, na zaupanju v človeka. 6. načelo pozornosti (čutila): otrok si znanje pridobiva skozi različna čutila. Otrok gleda, posluša, opazuje,... 7. načelo sistematičnosti in postopnosti: načelo zahteva, da se pozitivne lastnosti oblikujejo postopno in sistematično.

OPREDELI METODE VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA DELA IN JIH

OPREDELI! 1. Metoda razlage (osnovno sredstvo je govor): pripovedovanje, opisovanje (opisujemo lastnosti predmetov), obrazložitev, pojasnjevanje (pojasnimo pojme, pravila,...). 2. metoda demonstriranja: zahteva, da pokažemo vse, kar je mogoče čutno dojemati. Pogoj so učna sredstva. Cilj demonstriranja: učenci spoznajo lastnosti narave. (naravne pojave lahko pokažemo z demonstriranjem). 3. metoda razgovora: razgovor sestavljata vprašanje in odgovor. Razgovorna metoda je način dela pri pouku, ki se uresničuje, kot dialog med učiteljem in učencem. 4. metoda risanja: to je način dela, kjer se učna snov izraža z risbo. Risanje je način človekovega izražanja. Risanje je svojevrsten način komuniciranja. 5. metoda reševanja konfliktov: stopnje: opredeliti je potrebno problem, poiskati možne rešitve, ovrednotiti rešitev, določiti način za izvedbo, preveriti uspešnost rešitve. 6. metoda dela z lutko: vzgojitelj z lutko lahko izpostavi stik z otrokom, ga motivira za delo, vpelje v svet lutkovne igre.... Lutko lahko izdelajo skupaj ali vzgojitelj sam. 7. metoda igre: to je najosnovnejša metoda po kateri delajo predšolski otroci. Ob igri si otrok pridobiva spoznanja, razvija sposobnosti in se uči socialnih stikov. 8. projektno delo. 8. socialno učenje: vzgojitelj, kot osebnost močno vpliva na otroke. Sprejemajo ga skozi njegovo komunikacijo (verbalno ali neverbalno). Socialno učenje poteka tudi preko socialnih iger, ki potekajo po skupinah. 10. metoda igre vlog: to so igre pri katerih se otroci vživijo v vloge odraslih. Otrok v tej igri izživi svojo željo, dela tako, kot odrasli. 11. sodelovalno učenje: -poteka v skupini (otroci se učijo drug od drugega), - poteka v manjših skupinah (z namenom da bi dosegli skupni cilj....Otroci med seboj sodelujejo, si pomagajo, skupine pa so sestavljene glede na sposobnosti. **NAŠTEJ OBLIKE VZGOJNEGA DELA IN JIH RAZLOŽI!** 1. neposredno poučevanje ali frontalna oblika učenja: značilnost je v tem, da se snov obdeluje, ponavlja, preverja. Frontalno poučevanje ustreza slušnim tipom. 2. skupinska učna oblika: izvaja se tako, da se oblikujejo manjše skupine, ki samostojno delajo po določenih nalogah. 3. delo v dvojicah: dva učenca

izdelata eksperiment, sestavita poročilo, rešita nalogo po učiteljevih navodilih. Boljši učenec lahko pomaga slabšemu. 4. individualna učna oblika: izraža se otrokova samostojnost. Taka oblika je priložnost da vzgojitelj dobi povratne informacije o otrokovem znanju.